

“Ἔγώ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 14' 6)

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
σνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Ἔτος 108ον | Ἀπρίλιος 2018 | 4322

ΜΑΖΙ ΜΑΣ «ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ...»

ΟΙ ΔΥΟ μαθητές, πού βάδιζαν πρὸς Ἐμμαοὺς τὸ δει-
λινὸ τῆς Κυριακῆς ἐκείνης, εἶχαν ζήσει ὅλα τὰ φο-
βερὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ἡ σκέψη τους
ἦταν καρφωμένη σ' αὐτά, καθὼς περπατοῦσαν σκυ-
θρωποί. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἦταν, ἀφοῦ ξαφνικὰ ἔβλεπαν
τὸ οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς τους, τὸν Σωτῆρα Κύριό τους,
πάνω στὸν ὅποιο εἶχαν στηρίξει τὰ πάντα, νὰ σωριάζε-
ται; **«Πορευόμενοι... ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ
πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων»** (Λουκ. κδ' 13-
14). Βάδιζαν σκυθρωποὶ καὶ ἡ μία ἀπορία διαδεχόταν
τὴν ἄλλη. Πῶς ἦταν δυνατὸν ὁ θεῖος Διδάσκαλος νὰ
ὑποστῆ μαρτύρια φοβερὰ, τὸν σταυρικὸ θάνατο καὶ νὰ
τερματίσει τὴν ἀγία καὶ εὐεργετικὴ ζωὴ Του ἄδοξα σ'
ἓνα ψυχρὸ τάφο;

Ὅμως τὶς καλοπροαίρετες ψυχὲς δὲν τὶς ἀφήνει
στὶς ἀμφιβολίες τους ὁ Θεός. Ἐπεμβαίνει καὶ παρεμ-
βαίνει στὴν κατάλληλη στιγμή. Ἐμφανίζεται **«ἐν ἑτέρᾳ
μορφῇ»**, χωρὶς συχνὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίζουμε καὶ νὰ
τὸν περιμένουμε. Ἐρχεται νὰ ἐλέγξει στοργικὰ τοὺς δι-
σταγμούς μας, νὰ μᾶς στηρίξει στοὺς κλονισμούς μας,
νὰ μᾶς ἀνορθώσει στὶς πτώσεις μας. Αὐτὸ ἔγινε καὶ ἐδῶ.
**«Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν
καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς»**
(Λουκ. κδ' 15). Συνοδοιπόρος στὴν δύσκολη πορεία τῆς
ζωῆς τους. Δίπλα τους γεμάτος ἐνδιαφέρον καὶ στοργή.
Θὰ τοὺς ἐλέγξει, θὰ τοὺς συγκλονίσει, γιὰ νὰ τοὺς συ-
νεφέρει. Σκοπός Του νὰ τοὺς παρηγορήσει καὶ νὰ τοὺς
ἐνθαρρύνει. Χθὲς καὶ σήμερα ὁ Κύριος παρακολουθεῖ τὶς
θλίψεις τῶν μαθητῶν Του μὲ κατανόηση καὶ σπεύδει σὲ
συμπαράστασή τους.

**«Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὐδὲ
ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ ἐστε
σκυθρωποί;»**. Ἦταν σκυθρωποί. Τὸ εἶπαμε. Πολὺ σκυ-
θρωποί. Καὶ τὸ ἔδειχναν. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἦταν, ἀφοῦ
εἶχαν χάσει τὸν ἀγαπημένο Διδάσκαλό τους καὶ μὲ τέ-
τοιο τρόπο; Ἡ ψυχὴ τους πονοῦσε ἀπὸ τὴν διάψευση
τῶν ἐλπίδων τους. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὡς καλὸς παιδαγωγὸς
καὶ στοργικὸς Πατέρας τοὺς ρωτᾷ, γιὰ νὰ τοὺς βοηθή-
σει. Γιατί εἴσατε σκυθρωποί; Γιατί εἴσατε λυπημένοι;
Τί εἶναι αὐτὸ πού πιέζει τὴν καρδιά σας; Ποιὰ εἶναι τὰ
λόγια πού ἀνταλλάσσετε καὶ κάνουν τὰ πρόσωπά σας
σκυθρωπά;

Καὶ ἡ γεμάτη ἀπορία ἀπόκριση τῶν μαθητῶν: Μὰ
εἶναι νὰ ρωτᾷς: **«Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ
καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις**

ταύταις;». Ὁ Κύριος ἐπιμένει. Θέλει νὰ τοὺς βοηθήσει νὰ
ἀνοίξουν τὴν καρδιά τους, γι' αὐτὸ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ
τοὺς ρωτᾷ: Ποιὰ εἶναι τὰ θλιβερὰ γεγονότα; Ποιὰ εἶναι ἡ
ἀφορμὴ τῆς λύπης σας; Καὶ ἡ συνέχεια: Ἐνα εἶναι τὸ γε-
γονὸς τῆς λύπης μας. Ὁ Ἰησοῦς ὁ Διδάσκαλός μας, εἶναι
νεκρός. Καὶ μαζί μὲ Αὐτὸν νεκρώθηκε καὶ ἡ χαρὰ μας.
Σ' Αὐτὸν εἴχαμε στηρίξει τὶς ἐλπίδες μας. Καὶ τώρα ὅλα
τὰ ὄνειρα καὶ οἱ προσδοκίες μας γκρεμίστηκαν μὲ μιᾶς.

Γι' αὐτὸ, λοιπόν, εἴσατε λυπημένοι; Γιατί πέθανε ὁ
Θεός σας; Γιατί χάθηκε ἡ ἐλπίδα σας; **«Ὡ ἀνόητοι καὶ
βραδεῖς τῆ καρδία τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλη-
σαν οἱ προφῆται»**. Τόσο λίγο φωτισμένη σκέψη ἔχετε καὶ
τόση ἄγνοια στὴν κατανόηση τῶν Γραφῶν καὶ ἀκόμα τόσο
βραδυκίνητη καρδιά, γιὰ νὰ πιστεύετε σὲ ὅλα ὅσα δίδαξαν
οἱ προφῆτες; Τόσο
εὐκόλα κλονίστηκε
ἡ ἐμπιστοσύνη σας.
Ναί, εἴσατε ἀνόητοι
γιατὶ ὁ Θεός σας, ἡ
ἐλπίδα σας, δὲν πέ-
θανε. Ζεῖ. Βρίσκεται
δίπλα σας. Συμπο-
ρεύεται μαζί σας.

Ὁ Ἰησοῦς Χρι-
στός, ὁ ἀναστάντας
Κύριος, ἃς μὴ τὸ
λησμονοῦμε, εἶναι

ὁ μεγάλος συνοδοιπόρος τῆς ζωῆς μας, ὁ πιὸ πιστὸς καὶ
ἀγαπητὸς σύντροφός μας. Μᾶς παρακολουθεῖ σὲ κάθε
μας βῆμα. Μᾶς τὸ ἔχει ὑποσχεθεῖ, πῶς θὰ εἶναι μαζί
μας **«πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ
αἰῶνος»**. Γνωρίζει τὴν προσωπικὴ καὶ οἰκογενειακὴ μας
ζωή, τὰ προβλήματά μας, τὶς ὑλικὲς καὶ πνευματικὲς μας
ἀνάγκες. Δὲν ὑπάρχει τίποτα πού Ἐκεῖνος νὰ τὸ ἀγνοεῖ.
Ὅταν παλεύουμε μὲ τὰ κύματα τῶν δυσκολιῶν, Αὐτὸς
εἶναι κυβερνήτης στὸ πηδάλιο τοῦ πλοίου τῆς ζωῆς μας.
Εἶναι σύμμαχος πιστὸς καὶ κραταιὸς στὶς προσβολὲς τῆς
ἀμαρτίας καὶ στὶς παγίδες τοῦ Πονηροῦ. Στὶς θλίψεις
μᾶς παρηγορεῖ καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει, πῶς ὁ ἥλιος δὲν
χάνεται, ἐπειδὴ τὸν σκεπάζουν τὰ σύννεφα. Πάλι θὰ
φανεῖ καὶ θὰ φωτίσει τὴν σκέψη μας, θὰ θερμάνει τὴν
ψυχὴ μας, θὰ γεμίσει μὲ χαρὰ καὶ αἰσιοδοξία τὴν ζωὴ
μας. Ὁ δρόμος πού φέρνει στὴν Ἀνάσταση περνᾷ ἀπὸ
τὸν Γολγοθᾶ. Καὶ πρῶτος τὸν βάδισε Ἐκεῖνος. Εἶναι ὁ
αἰώνιος θριαμβευτής, ὁ ἀναστάντας Κύριος.

**“Ὅταν παλεύουμε μὲ τὰ
κύματα τῶν δυσκολιῶν,
ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι
κυβερνήτης στὸ πηδάλιο
τοῦ πλοίου τῆς ζωῆς μας.
Εἶναι σύμμαχος πιστὸς καὶ
κραταιὸς στὶς προσβολὲς
τῆς ἀμαρτίας καὶ στὶς παγί-
δες τοῦ Πονηροῦ.”**

«Διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»

ΤΙ ΕΙΝΑΙ, ἀλήθεια, ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου ποὺ συνεχῶς ἡ Ἐκκλησία τὸν προβάλλει ἐνώπιόν μας; Πῶς τὸν βλέπουν, πῶς τὸν αἰσθάνονται, πῶς τὸν βιώνουν στὴν ζωὴ τους οἱ πολλοί; Μήπως γιὰ μερικοὺς ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ σήμερα οἱ λόγοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅτι ὁ σταυρὸς ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλο καὶ γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς μωρία; Μήπως καὶ μεῖς τὸν σχηματίζουμε τυπικὰ ἢ τὸν ἀτενίζουμε ψυχρά, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζει βαθύτερα τὴν ζωὴ μας; Μήπως θέλουμε τὸν Χριστό, ἀλλὰ χωρὶς τὸν σταυρό; Καὶ λησμονοῦμε πῶς ὅποιος ζητάει τὸν Χριστὸ χωρὶς τὸν σταυρό, θὰ βρεῖ τὸν σταυρὸ

χωρὶς τὸν Χριστό. Προτιμᾶμε τὸ Θαβώρ καὶ δὲν μᾶς ἀρέσει ὁ Γολγοθᾶς. Γιὰ μερικοὺς ἴσως θὰ τοὺς ἦταν ἀρκετὸ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ νὰ σταματοῦσε στὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδο στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ μὴν εἶχε ἀκολουθήσει καὶ ἡ κοπιαστικὴ ἀνάβαση στὸν λόφο τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπου στήθηκε ὁ ὀδυνηρὸς σταυρὸς.

Ὁ σταυρὸς δὲν εἶναι μόνο τὸ σύμβολο τῆς δοκιμασίας, τῆς καρτερίας, τῆς θυσίας, τῆς νίκης. Εἶναι καὶ τῆς χαρᾶς. Γιατὶ εἶναι τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας.

Εἶναι δύναμη. Εἶναι παντοδυναμία. Δὲν εἶναι ἥττα. Εἶναι θρίαμβος. Ὁχι ἀφορμὴ λύπης. Πρόξενος χαρᾶς πνευματικῆς. Ὁ Ἰησοῦς ποὺ πάσχει μὲ τὴν θέλησή του γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸν κάθε ἄνθρωπο, μὲ τὴν θυσία Του φανερώνει τὴν ἀπροσμέτρητη ἀγάπη Του: **«Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ»** (Ἰωάν. ιε' 13). Ὁ σταυρὸς, λοιπόν, δὲν εἶναι μόνο τὸ σύμβολο τῆς δοκιμασίας, τῆς καρτερίας, τῆς θυσίας, τῆς νίκης. Εἶναι καὶ τῆς χαρᾶς. Γιατὶ εἶναι τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας. Ἀπὸ τὴν σταυρικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἀπέρρευσε ἡ λύτρωση ἀπὸ τὸν χειρότερο δυνάστη, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ Σατανᾶ. Πῶς ἐπομένως νὰ μὴν εἶναι πηγὴ χαρᾶς;

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ παρουσιάζει ἰδιαίτερα ὁ ἱερός Χρυσόστομος: **«Εἶναι ὑπόθεση χαρᾶς ὁ σταυρὸς, γιατί ἐξολόθρευσε τὴν ἁμαρτία, καθάρισε τὴν οἰκου-**

μένη ἀπὸ τὸν ρύπο τῆς ἀνομίας, χάρισε τὴν συμφιλίωση μὲ τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν παλαιὰ ἔχθρα, ἄνοιξε τὶς πύλες τοῦ οὐρανοῦ, μετέτρεψε τὸ μίσος σὲ φιλία, μᾶς ἐπανεφέρερε στὸν οὐρανό, ἐκάθισε τὴν ἀνθρώπινη φύση στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς χάρισε ἀναρίθμητα ἀγαθὰ. Λοιπὸν γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ πενθοῦμε οὔτε νὰ λυπούμαστε, ἀλλὰ νὰ χαιρόμαστε καὶ νὰ εὐφραϊνόμαστε».

Πόσο, ἀλήθεια, ἀλλάζει ἡ θεώρηση τοῦ σταυροῦ, ὅταν δὲν μένει κανεὶς στὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ προχωρεῖ στὸ βαθύτερο νόημα τῆς λυτρωτικῆς θυσίας τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ! Ὁ Χρυσόστομος δὲν παύει νὰ ἀπαριθμεῖ τὰ ὑψίστα ἀγαθὰ

ποὺ πήγασαν ἀπὸ τὸν σταυρό: **«Τοῦτο (ὁ σταυρὸς) τὸ τοῦ θανάτου σύμβολον... ἐγένετο εὐλογίας ὑπόθεσις πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀσφαλείας τεῖχος, διαβόλου καιρία (θανατηφόρος) πληγῆ, δαιμόνων χαλινός, κημὸς (φίμωτρο) τῆς τῶν ἀντικειμένων δυνάμεως· τοῦτο θάνατον ἀνεῖλε (ἐξολόθρευσε), τοῦτο τοῦ ἄδου τὰς χαλκᾶς πύλας συνέκλασε (κομματίασε), τοὺς σιδηροὺς μοχλοὺς συνέθλασε, τοῦ διαβόλου τὴν ἀκρόπολιν κατέλυσε, τῆς ἁμαρτίας τὰ νεῦρα ἐξέκοψεν, ὑπὸ καταδίκην κειμένην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἐξήρπασε».**

Νὰ γιατί ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου γιὰ τὸν Χριστιανὸ δὲν εἶναι τὸ ἰκρίωμα τῆς καταδίκης ποὺ προκαλεῖ αἰσχύνη καὶ ἀπογοήτευση. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς. Εἶναι τὸ τρόπαιο τῆς νίκης. Ἡ σκέψη του ἀτσάλωνε τοὺς ἀγίους καὶ ἔδινε θάρρος στοὺς μάρτυρες. Γιγάντωνε τὸ φρόνημα σὲ μικρὰ παιδιά, σὲ τρυφερὲς παρθένες, σὲ γέροντες, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ ξίφη τῶν δημίων καὶ τὰ δόντια τῶν θηρίων. **«Ὅλα μὲ τὸν σταυρὸ πραγματοποιοῦνται. Καὶ στὴν πνευματικὴ μας ἀναγέννηση καὶ στὴν μυστηριακὴ τροφοδοσία καὶ στὸ μυστήριον τῆς χειροτονίας καὶ σὲ ὅ,τιδήποτε ἄλλο θέλουμε νὰ ἐπιτύχουμε, παντοῦ βρίσκεται τὸ σύμβολο τῆς νίκης, ὁ σταυρὸς... Καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ τὸν χαράσουμε μόνο μὲ τὰ δάκτυλα. Πρέπει πρωτύτερα νὰ τὸν σχηματίζουμε μὲ πίστη μέσα στὴν ψυχὴ μας. Ἄν ἔτσι τὸν ἐντυπώσεις στὴν ὄψη σου, στὴν ζωὴ σου, κανένας ἀπὸ τοὺς ἀκάθαρτους δαίμονες δὲν θὰ μπορέσει νὰ σταθεῖ κοντά σου...»** (Χρυσόστομος).

Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴν εἶναι τὸ τρόπαιο τῆς νίκης καὶ τῆς χαρᾶς, γιὰ τὸν κάθε πιστὸ Χριστιανό, ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ; **«Ἴδου γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ».**

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται»

Ποιός μπορεί νὰ σταθεῖ ἀδιάφορος μπροστὰ στὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου; Ποιός μπορεί νὰ πεῖ πὼς δὲν τὸν ἀπασχολεῖ καὶ δὲν τὸν συγκλονίζει; Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἢ τὸ λύνει κανεὶς ἢ γίνεται ὁ ἐφιάλτης του.

Μερικὰ γεγονότα εἶναι ἀποκαλυπτικά. Φανερόνουν τὸ δράμα τῆς ψυχῆς ποῦ ἔχει στενέψει τοὺς ὀρίζοντες της καὶ δὲν ἀντιμετωπίζει τὰ μεγάλα προβλήματα μὲ τὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος. Μοιάζει μὲ οὐρανοδρόμο ἀετὸ καταδικασμένο νὰ γυροφέρνει σὲ μιὰ αὐλή. Ποιὲς χαρὲς νὰ ζήσει μιὰ ψυχὴ, ὅταν τῆς λέμε, πὼς τὸ πᾶν τελειώνει σ' ἓνα παγερὸ τάφο;

Ὁ Ἴταλὸς συνθέτης Ἰάκωβος Πουτσίνι (1858-1927) ἀγαπήθηκε ὅσο λίγοι ἀπὸ τὸν ἰταλικὸ λαὸ γιὰ τὰ μελοδράματά του. Χάρη στὸ μελωδικό του χάρισμα γνώρισε μεγάλες ἐπιτυχίες. Ἡ δόξα τὸν κατεδίωκε ἀδιάκοπα. Πάνω στὶς ὀπερές του, μὲ τὰ μελωδικὰ του φτερά, ἀνέβηκε στὶς πιὸ ψηλὲς κορφὲς τῆς φήμης καὶ τοῦ θριάμβου. Παγκόσμια ἠ ἀναγνώριση. Τί τοῦ ἔλειπε; Τίποτα. Πλούτη, δόξα, ἡδονές, ὅλα στὴ διάθεσή του. Εἶχε ὅ,τι καὶ ὅσα θὰ μπορούσε νὰ ἐπιθυμήσει ὁ πιὸ ἀπαιτητικὸς ἄνθρωπος.

Εἶχε τὰ πάντα, ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶχε. Τοῦ ἔλειπε τὸ ἓνα. Αὐτὸ ποῦ ὅταν λείπει, λείπουν ὅλα. Τοῦ ἔλειπε ἡ πίστη στὸν Θεὸ καὶ στὴν αἰωνιότητα, στὴν ζωὴ μετὰ τὸν θάνατο. Μὲ τὴν πίστη αὐτὴ ἡ ζωὴ γίνεται ὁμορφὴ, ἰσορροπημένη, χαρούμενη. Ἀποκτᾶ νόημα καὶ περιεχόμενο, γιὰτὶ δὲν στενεύει τοὺς ὀρίζοντες της. Προεκτείνεται καὶ ἐπεκτείνεται στὴν αἰωνιότητα. Χωρὶς αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι ἄδεια. Τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, ὅχι σὲ μιὰ δύσκολη στιγμή. «Ὅταν ἡ δόξα τοῦ ἔστειλε τὰ πιὸ γλυκὰ της χαμόγελα, νὰ τί ἔνιωθε:

«Ἐπιτυχίες; Τί νὰ τὶς κάνεις, ἀφοῦ ὅπωςδήποτε ἔρχονται τὰ γηρατιὰ καὶ ὁ θάνατος; Θὰ ἤθελα νὰ φτιάξω νέες ὀπερές, νὰ γράψω περισσότερὴ μουσική, ἀλλὰ, ἀλίμονο, δὲν ἔχω πιά αὐτὴ τὴν δυνατότητα».

Ἐπὶ τὰς ἀποκαλυπτικὰς περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος οὐμανιστὴς Ραμπελαὶ προτοῦ ἀφήσει τὴν τελευταία του ἀναπνοή, ἄφηνε καὶ τὴν τελευταία του ἐλπίδα: «Ἄς πέσει ἡ αὐλαία. Ἡ παράσταση τελείωσε». Νὰ περιγράψει κανεὶς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀρνητῆ, τοῦ Βολταίρου: «Ἐνα χέρι μὲ ἀρπάζει καὶ μὲ σέρνει στὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ». Ὁ φιλόσοφος τοῦ ὕλισμου ὁ Hobbes στέκεται μπροστὰ στὸν θάνατο μὲ φόβο, γιὰτὶ τὸν βλέπει σὰν «τρομερὸ πῆδημα στὸ σκοτάδι».

Τί μᾶς λένε ὅλα αὐτά; Χωρὶς τὴν πίστη στὴν μετὰ θάνατο ζωὴ, χωρὶς τὴν ἀκλόνητη πίστη στὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ, χωρὶς τὸ φῶς ποῦ ἀναπήδησε ἀπὸ τὸ κενὸ μνημεῖο τοῦ Κυρίου, «ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν», ὅπως ἔγραφε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Κορινθίους (Α' Κορινθ. ιε' 19). Καὶ εἶναι φοβερὸ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς δέσμιος τοῦ θανάτου. Νὰ τὸν φοβᾶται, γιὰτὶ τὸν θεωρεῖ ὡς τὸν πιὸ ἀκαταμάχητο ἐχθρό. Ἐπὶ τὰς ἀποκαλυπτικὰς περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος οὐμανιστὴς Ραμπελαὶ προτοῦ ἀφήσει τὴν τελευταία του ἀναπνοή, ἄφηνε καὶ τὴν τελευταία του ἐλπίδα: «Ἄς πέσει ἡ αὐλαία. Ἡ παράσταση τελείωσε». Νὰ περιγράψει κανεὶς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀρνητῆ, τοῦ Βολταίρου: «Ἐνα χέρι μὲ ἀρπάζει καὶ μὲ σέρνει στὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ». Ὁ φιλόσοφος τοῦ ὕλισμου ὁ Hobbes στέκεται μπροστὰ στὸν θάνατο μὲ φόβο, γιὰτὶ τὸν βλέπει σὰν «τρομερὸ πῆδημα στὸ σκοτάδι».

κάνει τὴν ζωὴ ἀβάσταχτη. Γίνεται πηγὴ ἀγωνίας. Ἄν τὸ πλοῖο τῆς ζωῆς μας πρόκειται νὰ συντριβεῖ ὀριστικὰ πάνω στὰ ἀφιλόξενα βράχια τοῦ θανάτου, τί νόημα ἔχει ἓνα τέτοιο ταξίδι;

Τί ἀντίθεση μὲ τὸ ἥρεμο τέλος τόσων ἀγίων ποῦ ζοῦσαν σὲ ὀλόκληρη τὴν ζωὴ τους μὲ τὴν προσδοκία τῆς ἀναστάσεως, γι' αὐτὸ καὶ ἔκλιναν τὸ κεφάλι στὸ προσκέφαλο τῆς οὐράνιας ἐλπίδας! Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος ἔπεφτε χτυπημένος θανάσιμα ἀπὸ τὶς πέτρες τοῦ φανατισμοῦ καὶ τοῦ μίσους, ἐνῶ τὰ χεῖλη ἥρεμα, μὲ τὴν χαρὰ τῆς ἀθανασίας, πρόφεραν τοὺς λόγους τῆς πίστεως: «**Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα μου**». Νὰ θυμηθοῦμε τὸν ἅγιο Ἰγνάτιο τὸν Θεοφόρο, τὸν γέροντα μὲ τὴν νεανικὴ ψυχὴ καὶ τὸ ἀκμαῖο φρόνημα, ποῦ ἀντιμετώπιζε τὸ μαρτύριο καὶ τὰ δόντια τῶν θηρίων σὰν μύλο ποῦ θὰ τὸν ἄλεθαν, γιὰ νὰ παρουσιασθεῖ ὡς ἄρτος καθαρὸς μπροστὰ στὸν ἀγαπημένο Κύριό του; Δὲν ἔβλεπε τὴν ἐξαφάνισιν. Ἐβλεπε τὴν μεταμόρφωσιν καὶ ἀλλαγὴν. Τὴν δύσιν τῆς πρόσκαιρης ζωῆς, θὰ τὴν διαδεχόταν ἡ ἀνατολὴ τῆς αἰωνίας: «*Καλὸν τὸ δῦσαι ἀπὸ κόσμου πρὸς Θεόν, ἵνα εἰς Αὐτὸν ἀνατεῖλω*», πρόφερε στὶς τελευταῖες του στιγμὲς.

Γιὰ τὸν Χριστιανὸ ἡ ἀνάστασις εἶναι ἡ φυσικὴ συνέπεια τῆς πίστεως στὸν Σωτῆρα Χριστὸ καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. Καὶ ἡ πίστη αὐτὴ ἔχει σὰν ἐπακόλουθο τὴν περιφρόνησιν τοῦ θανάτου. Στὰ αὐτιά του ἀντιχεῖ ἡ διακήρυξις τοῦ Κυρίου: «**Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ**». **Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται**» (Ἰωάν. ια' 25-26). «*Μήπως νομίζεις, πὼς εἶναι παραμύθια αὐτά; τονίζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Ἄν εἶσαι Χριστιανός, δὲν μπορείς παρὰ νὰ πιστεύεις στὸν Χριστό. Ἄν πιστεύεις στὸν Χριστό, δεῖξαι τὴν πίστη σου μὲ τὰ ἔργα σου. Πὼς θὰ τὴν δείξεις; Ἄν περιφρονεῖς καὶ δὲν φοβᾶσαι τὸν θάνατο. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα σημεῖο ποῦ διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς ἀπίστους. Ἐκεῖνοι μὲ τὸ δίκιο τους φοβοῦνται τὸν θάνατο, ἀφοῦ ζοῦν χωρὶς τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως. Ἐσὺ ὅμως, ποῦ πιστεύεις στὴν ἄλλη ζωὴ, πὼς νὰ σὲ δικαιολογήσει κανεὶς, ὅταν πιστεύεις στὴν ἀνάστασιν καὶ φοβᾶσαι τὸν θάνατο σὰν ἐκείνους ποῦ δὲν πιστεύουν στὴν ἀνάστασιν;*»

Ἐπὶ τὰς ἀποκαλυπτικὰς περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος οὐμανιστὴς Ραμπελαὶ προτοῦ ἀφήσει τὴν τελευταία του ἀναπνοή, ἄφηνε καὶ τὴν τελευταία του ἐλπίδα: «Ἄς πέσει ἡ αὐλαία. Ἡ παράσταση τελείωσε». Νὰ περιγράψει κανεὶς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀρνητῆ, τοῦ Βολταίρου: «Ἐνα χέρι μὲ ἀρπάζει καὶ μὲ σέρνει στὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ». Ὁ φιλόσοφος τοῦ ὕλισμου ὁ Hobbes στέκεται μπροστὰ στὸν θάνατο μὲ φόβο, γιὰτὶ τὸν βλέπει σὰν «τρομερὸ πῆδημα στὸ σκοτάδι».

Ἐπὶ τὰς ἀποκαλυπτικὰς περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος οὐμανιστὴς Ραμπελαὶ προτοῦ ἀφήσει τὴν τελευταία του ἀναπνοή, ἄφηνε καὶ τὴν τελευταία του ἐλπίδα: «Ἄς πέσει ἡ αὐλαία. Ἡ παράσταση τελείωσε». Νὰ περιγράψει κανεὶς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀρνητῆ, τοῦ Βολταίρου: «Ἐνα χέρι μὲ ἀρπάζει καὶ μὲ σέρνει στὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ». Ὁ φιλόσοφος τοῦ ὕλισμου ὁ Hobbes στέκεται μπροστὰ στὸν θάνατο μὲ φόβο, γιὰτὶ τὸν βλέπει σὰν «τρομερὸ πῆδημα στὸ σκοτάδι».

Ἡ σκέψη τοῦ θανάτου γιὰ τὸν πιστὸ γίνεται δύναμη. Ζεῖ ἀπὸ τώρα τὴν χαρὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἀτενίζει «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον», δεχόμενος τὶς ἀνταύγειες τῆς ἀγάπης Του.

«Ὁ Ἰησοῦς πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον,

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. ιβ' 1 - 18 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Φιλιπ. δ' 4 - 9

ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν,

ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἠκούσαν τοῦτο αὐτὸν πεπονηκέναι τὸ σημεῖον».

ΟΙ ΜΕΤΑΠΤΩΣΕΙΣ

«Ἐλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων».

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ τοῦ Κυρίου καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ μὲ τὰ βαῖα τῶν φοινίκων στὰ χέρια καὶ κραυγάζοντας μὲ ἐνθουσιασμό **«ὡσαννά»**, ὑποδέχθηκαν στὰ Ἱεροσόλυμα τὸν μεγάλο Ἀναμενόμενο. Μετὰ ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ ἐκείνη ὑποδοχή, θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἡ κυριαρχία τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἦταν μόνιμη καὶ σταθερή, τόσο στὶς καρδιές τῶν μαθητῶν, ὅσο καὶ στὶς ψυχές τοῦ πλήθους. Κι ὅμως αὐτὸ δὲν συνέβη, ἀλλὰ τὸ τελειῶς ἀντίθετο. Ἀκολούθησαν οἱ μεταπτώσεις. Κι αὐτὲς εἶναι ἕνα πρόβλημα ποὺ δὲν φάνηκε μόνο σὲ μιὰ ἐποχὴ καὶ σὲ ὀρισμένους ἀνθρώπους.

Α) Μεταπτώσεις καὶ πτώσεις.

Ἡ μιὰ πλευρὰ τοῦ θέματος περιλαμβάνει τὶς μεγάλες μεταπτώσεις ποὺ ἐξελίσσονται σὲ κατακόρυφες πτώσεις καὶ φθάνουν στὴν ἄρνηση τοῦ Κυρίου, τὴν προδοσίαν, τὴν ἔχθραν. Αὐτὸ συνέβη στὴν περίπτωση τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ ὄχλου. Ἐφθασαν νὰ τὸν ἀρνηθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν θανατικὴ Του καταδίκη. Μήπως ὅμως καὶ σὲ κάθε ἐποχῇ, καὶ σήμερα τὸ ἴδιο φαινόμενο δὲν παρατηρεῖται; Δὲν ὑπάρχουν ἀνθρώποι ποὺ ἕνα διάστημα τῆς ζωῆς τους ἦταν στὴν παράταξη τοῦ Κυρίου καὶ μετὰ τὸν ἀρνήθηκαν καὶ τὸν ξανασταύρωσαν; Ξεκίνησε ὁ Ἰούδας καλά. Συμμετεῖχε κοντὰ στὸν θεῖο Διδάσκαλο στὶς ταλαιπωρίες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου. Ἦλθε ὅμως καὶ ἡ ὥρα ποὺ ἡ δύναμη τοῦ πάθους τὸν παρέσυρε στὸ τρομερότερο ἔγκλημα τῆς ἱστορίας. Τὸ ἴδιο δὲν ἔγινε καὶ μὲ τὰ πλήθη; Ἄκουσαν τόσες διδασκαλίες, ὕμνησαν τὸν Μεσσία, σὲ λίγες ὅμως ἡμέρες ἔφθασαν στὸ ἄλλο ἄκρο. Πόσοι καὶ σήμερα δὲν πέφτουν ἀπὸ τὸ ἕνα στρατόπεδο στὸ ἄλλο; Νέοι καὶ ὄριμοι, ἀνθρώποι μορφωμένοι καὶ μὴ, ἐγκαταλείπουν τὸν Θεὸ στὸν Ὅποιο πίστευαν καὶ παρουσιάζονται ἀρνητὲς Του!

Β) Ἐνθουσιασμοὶ πρόσκαιροι.

Ἡ μετάπτωση ποὺ φθάνει στὴν τέλεια ἀλλαγὴ πορείας, ἴσως εἶναι κάπως σπάνια. Οἱ περισσότεροι ἀνήκουμε στὴν παράταξη τῶν μαθητῶν. Ἐνθουσιάζονται κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου Του στὰ Ἱεροσόλυμα

καὶ σὲ ὥρα πειρασμοῦ ἐγκαταλείπουν τὸν θεῖο Διδάσκαλο καὶ σκορπίζονται. Μοιάζουν μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο ποὺ εἶναι ἔτοιμος τὰ πάντα νὰ θυσιάσει γιὰ τὸν Διδάσκαλό του καὶ σὲ λίγο λέει ἐκεῖνο τὸ φοβερό: **«Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπο»**, ἀπὸ φόβο καὶ ἀνθρωπαρέσκεια.

Ἔτσι κι ἐμεῖς. Συχνὰ ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκεια ἢ φόβο γιὰ τὶς τυχὸν εἰρωνεῖες καὶ τὸν χλευασμὸ, τὸν ἐγκαταλείπουμε. Σήμερα ἡ πίστη εἶναι μέσα μας φλόγα θερμῆ, καὶ σὲ λίγο κυριευόμαστε ἀπὸ ἀμφιβολία καὶ ὀλιγοπιστία. Πολλὲς φορὲς μεταπίπτουμε ἀπὸ τὶς ἀνώτερες σκέψεις, στὰ τέλματα τοῦ κακοῦ. Προηγουμένως ἡ ἀγάπη στὴν ἀρετὴ γέμιζε τὴν ὑπαρξὴ μας μὲ ἀγωνιστικότητα. Τώρα ὁ ἐνθουσιασμός μας χάνεται.

Γ) Ὁ ἔσω ἄνθρωπος.

Μπορεῖ καμιά φορὰ καὶ σὲ μερικοὺς, οἱ μεταπτώσεις νὰ εἶναι ἀπὸ ἀδυναμία καὶ πάλι νὰ σηκώνονται. Ὅπως συνέβη μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο. Ἀλλὰ δυστυχῶς συμβαίνει συχνὰ οἱ μεταπτώσεις νὰ εἶναι μιὰ πιὸ μόνιμη κατάστασις, ποὺ τὴ δεχόμαστε καὶ τὴ δικαιολογοῦμε μὲ χίλιες δύο προφάσεις: Μὲ τὴν κληρονομικότητα, μὲ τὸ περιβάλλον, μὲ τὴν ξεπεσμένη ἐποχὴ μας...

Αὐτὰ ὅμως εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ αἷτια. Οἱ μεταπτώσεις ἔχουν πηγὴ τους τὸν ἔσω ἄνθρωπο. Ὅταν βλέπεις ὅτι ἀπὸ τὴν ἐλπίδα φθάνεις στὴν ἀπελπισία, ἀπὸ τὴν θερμὴ πίστη στὴν ὀλιγοπιστία, πρέπει νὰ καρφώνεις τὸ βλέμμα σου στὴ βαθύτερη πτυχὴ τῆς ψυχῆς σου. Οἱ μεγάλες μάχες δίνονται στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ οἱ μεταπτώσεις σημειώνονται ἐκεῖ, γιὰτὶ λείπει ἡ ἐσωτερικὴ ἀναγέννησις, ἡ θεία φλόγα ποὺ καίει συνεχῶς. Καὶ ὑπάρχει μόνο ἕνας ἐπιφανειακὸς Χριστιανισμός. Τὰ ὡσαννά μόνο στὰ χεῖλη. Μὲ τὰ χεῖλη τὸν ὕμνοῦμε, ἐνῶ ἡ καρδιά μας **«πόρρω ἀπέχει»** ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἐνωμένη στενὰ μὲ τὸν Θεό.

Μιὰ λύσις ὑπάρχει, ἕνας δρόμος. Ὁ συνεχὴς ἀγώνας γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ μας ἀναγέννησις ποὺ θὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὶς μεταπτώσεις. Τὸ ἀληθινὸ μεγαλεῖο τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου βρίσκεται στὴν ἀμετακίνητη παραμονὴ του στὸ στρατόπεδο τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς!

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κέτελαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. α' 1 - 17

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. α' 1 - 8

αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς

τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὃτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο».

ΜΗΝΥΜΑ ΖΩΗΣ

«Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν».

Τὸ Πάσχα εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ «έορτὴ έορτῶν καὶ πανήγυρις πανηγύρεων», ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας. Ἡ Ἀνάστασις διακηρύττει ὅτι «ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν» καὶ ἀναστήθηκε ὡς Λυτρωτὴς καὶ Σωτήρας τῶν ψυχῶν μας. Ὁ Κύριός μας, ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης «**Θεὸς ἦν**». Καὶ ἀφοῦ εἶναι Θεός, «**ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν**». Εἶχε ἀπὸ τὸν ἑαυτό Του τὴ ζωὴ, εἶναι πηγὴ τῆς ζωῆς, δημιουργοῦσε καὶ συντηρεῖ τὴν ζωὴ.

Α) Ὁ Ἀναστὰς εἶναι ἡ ζωὴ.

Τὸ εἶπε αὐτὸ πολὺ καθαρὰ ὁ Κύριος τὸ βράδυ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου πρὸς τοὺς Μαθητὲς Του: «**Εγὼ εἶμι ἡ ζωὴ**». Εἶμαι ἡ ζωὴ ποὺ δὲν τελειώνει ποτέ, ποὺ δὲν παύει ποτέ, ποὺ δὲν θίγεται μὲ κανένα τρόπο ἀπὸ τὸν θάνατο. «**Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται**». Ἡ γῆ μιὰ ἡμέρα θὰ φθάσει σὲ κάποιο τέλος. Ὁ ὑλικὸς κόσμος θὰ ἔχει ἓνα τέρμα. Ὅμως Ἐγώ, λέει ὁ Κύριος, ποὺ εἶμαι ἡ ζωὴ, εἶμαι αἰώνιος καὶ ἀτελεύτητος. Ἀκόμα κι ὅταν οἱ νομοθέτες καὶ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Ἰουδαίων θὰ μὲ καταδικάσουν σὲ θάνατο. Ἀκόμα καὶ ὅταν ὁ Ἰωσήφ μὲ τὸν Νικόδημο θὰ μὲ τοποθετοῦν στὸν Τάφο. Θὰ θανατωθῶ μόνο κατὰ σάρκα. Μὲ τὴν ψυχὴ ὅμως γεμάτη ἀπὸ ζωοποιὸ δύναμη ἀνεξάντλητη, θὰ πορευθῶ στὶς ψυχὰς τὶς φυλακισμένες στὸν Ἄδν. Καὶ ἐκεῖ θὰ κηρύξω τὸ Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας. Τὴν τρίτη ὅμως ἡμέρα θὰ ἀναστηθῶ ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Εἶδατε καὶ ἄλλες νεκραναστάσεις. Ὅλες ὅμως αὐτὲς ἔγιναν μὲ τὴ δύναμή μου. Κανεὶς μόνος του δὲν ἀναστήθηκε χωρὶς τὴν προσταγὴ μου. Μόνον Ἐγὼ μπορῶ νὰ λέω «**ἀναστήσομαι**», γιατί «**Εγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ**».

Ἐὰν ὁ Χριστὸς «**οὐκ ἐγήγερται**», τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, τότε θὰ ἦταν «**ματαία ἡ πίστις ἡμῶν**». Τότε οὔτε ἡ ἀμαρτία θὰ εἶχε καταλυθεῖ, οὔτε ὁ θάνατος θὰ εἶχε καθαιρεθεῖ, οὔτε ἡ κατάρα ποὺ μᾶς βάραινε θὰ εἶχε ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ πάνω μας. Ἀκόμα θὰ ἤμασταν ἀλύτρωτοι. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε καὶ «**ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο**», γιατί

εἶναι Θεός, γιατί εἶναι ἡ ζωὴ. «**Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν**». Καὶ Αὐτὸς εἶναι «**ζωῆς χορηγός**».

Β) Ὁ Ἀναστὰς εἶναι ὁ ζωοδότης.

Τὸ ἀπέδειξε ὅταν ἀνάστασε τὸν γιὸ τῆς χήρας στὴ Ναϊν, τὴν κόρη τοῦ Ἰαείρου καὶ τὸν τετραήμερο Λάζαρο. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι «**ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν**». Δηλαδή ὁ πρῶτος ποὺ ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Γιατὶ μὲ τὴν Ἀνάστασή Του «**οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει**». Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια διασαλπίζει ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴ «**φωταυγὴ νύκτια**» τῆς Ἀναστάσεως, ὅταν ἐπαναλαμβάνοντας τὰ λόγια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου διακηρύττει: «**Ἀνέστη Χριστὸς καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐπὶ μνήματος**». Ἐτσι ἡ ψυχὴ μας δὲν χορταίνει νὰ λείει τὸ «**Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος**».

Ὁ Δωρεοδότης Κύριος προσφέρει τὸ ὕψιστο δῶρο τῆς ζωῆς, ὄχι μόνο τῆς φυσικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς. Τῆς χαρούμενης καὶ εἰρηνικῆς ζωῆς. «**Ἴνα ζῶν ἔχητε καὶ περισσὸν ἔχητε**». Δίνει δηλαδή ὁ Κύριος, περίσσεια, ἀφθονὴ ζωὴ. Ζωὴ ἀρετῆς, ἀγιασμοῦ, στοὺς πιστοὺς ποὺ ζοῦν «**ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**». Μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸ τὸν Ἀναστάντα, ὁ ἄνθρωπος φυτοζωεῖ. Βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Εἶναι ἓνας παγωμένος ἄνθρωπος γιατί στὸ κέντρο τῆς καρδιάς του δὲν ἔχει τὸν Ζωοδότη, ἀλλὰ τὴν ἀμαρτία ποὺ τὸν κυβερνᾷ. Ὁ Χριστιανὸς ὅμως ποὺ ζεῖ μὲ τὸν Ἀναστάντα Κύριο, αὐτὸς «**μεταβαίνει ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν**». Αφοῦ νίκησε μὲ τὴ μετάνοια τὸν ἠθικὸ θάνατο καὶ λυτρώθηκε, ὁ φυσικὸς θάνατος, ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, χάνει τὴν πίκρα του καὶ τὸ φαρμακερὸ κεντρί του. Γιατὶ ἡ ψυχὴ ζεῖ μὲ τὸν ζωοδότη Χριστό.

Ὁ φόβος καὶ τὸ ἄγχος τοῦ θανάτου δὲν ὑπάρχει πιά. Ἡ ταφόπετρα δὲν εἶναι τέρμα γιὰ ὅσους πιστεύουν στὴ «**δύναμη τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ**». Μαζὶ μὲ τὸν Ἀναστάντα καὶ ἀπὸ Αὐτόν, ἔχει ὁ πιστός «**ζῶν αἰώνιον**».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Στρεβλοῦσι τὰς γραφάς»

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ Χιλιαστὲς ἢ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, αὐτοαποκαλοῦνται καὶ «Σπουδαστὲς τῶν Γραφῶν». Γυρίζουν σὲ πόλεις καὶ χωριὰ κρατώντας στὰ χέρια τους τὴν Ἁγία Γραφή. Στὶς συζητήσεις τους χρησιμοποιοῦν χωρία ἀπὸ τὴ Βίβλο. Τὰ ἐπιχειρήματά τους, γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν πλανεμένη διδασκαλία τους, ἀπὸ ἐκεῖ ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ ἀντλοῦν. Πῶς εἶναι δυνατόν αἰρετικοὶ αὐτοὶ νὰ στηρίζονται στὴν Ἁγία Γραφή;»

Δὲν εἶναι μόνον οἱ Χιλιαστὲς ποὺ χρησιμοποιοῦν τὴν Ἁγία Γραφή, γιὰ νὰ θεμελιώσουν τὶς πλάνες τους καὶ τὶς αἰρετικὲς διδασκαλίες τους. Παλαιὰ ἡ μέθοδος. Τὴν χρησιμοποιοῦν ἀνεκαθεν οἱ αἰρετικοί. Καὶ ὄχι μόνον οἱ αἰρετικοί. Πολλοὶ μελετοῦσαν καὶ μελετοῦν τὴν Ἁγία Γραφή, ὄχι γιὰ νὰ διδαχθοῦν, ἀλλὰ ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Πέτρος «οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν (τὶς ἐπιστολὲς τοῦ ἀποστόλου Παύλου) ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν» (Β΄ Πέτρου γ΄ 16).

Πρόκειται γιὰ μεγάλο κατάντημα. Ἡ τακτικὴ τῆς παραποιήσεως τῶν ἀγιογραφικῶν χωρίων, τῆς διαστροφῆς καὶ παραχάραξης ἱερῶν κειμένων, ξεπερνᾷ τὸ ἀνθρώπινο λάθος καὶ εἰσέρχεται στὴ σατανικὴ ἐπίδραση. Νὰ μελετοῦν καὶ ἀντὶ νὰ ὠφελοῦνται νὰ βλάπτονται καὶ νὰ βλάπτουν. Ἀντὶ νὰ φωτίζονται καὶ νὰ βρίσκουν τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας, νὰ βυθίζονται περισσότερο στὸ σκοτάδι καὶ νὰ παρασύρουν καὶ ἄλλους σ' αὐτό, δὲν ἀποτελεῖ κατάντημα; Νὰ πῶς τοὺς παρουσιάζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ βαθὺς αὐτὸς μελετητὴς καὶ ἐρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς:

«Οἱ αἰρετικοὶ μελετῶντας δὴθεν τὰς Γραφάς, ἐκεῖνα ποὺ δὲν τοὺς εὐνοοῦν τὰ παρατρέχουν καὶ ψάχνουν νὰ βροῦν κάποιο χωρίο ποὺ νομίζουν ὅτι τοὺς ἐξυπηρετεῖ στὴν πλάνη τους. Καὶ μὴ μοῦ πείς, πῶς αἰτία εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή. Ὁχι, δὲν εἶναι ἡ Γραφή αἰτία, ἀλλὰ ἡ ἀπερισκεψία τους. Καὶ τὸ μέλι εἶναι γλυκό, ὅμως γιὰ τὸν ἄρρωστο μπορεῖ νὰ φαίνεται πικρό. Ἐπομένως δὲν φταίει τὸ μέλι, ἀλλὰ ἡ ἀρρώστια. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς παράφρονες. Δὲν βλέπουν τὴν πραγματικότητα ὅπως εἶναι, ἀλλὰ ὅπως αὐτοὶ τὴν θέλουν. Φυσικὰ δὲν φταῖνε τὰ πράγματα, ἀλλὰ ἡ διεστραμμένη σκέψη τους... Αὐτὰ τὰ λέω γιὰ νὰ μὴν κατηγορεῖ κανεὶς τὰς Γραφάς, ἀλλὰ τὴν ἀκρισία ἐκείνων ποὺ ἀντὶ νὰ ἐρμηνεύουν παρερμηνεύουν τὰ καλὰ μὲ τρόπο κακό. Μήπως καὶ ὁ Διάβολος τὴν ἴδια μέθοδο δὲν χρησιμοποίησε, ὅταν, στοὺς πειρασμοὺς τῆς ἐρήμου, συζήτησε μὲ τὸν Χριστό;»

Κάτι παρόμοιο συνέβαινε καὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Μελετοῦσαν καὶ αὐτοὶ τὴν Π. Διαθήκη. Διάβαζαν τὶς προφητεῖες ποὺ μιλοῦσαν καθαρὰ γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία, γιὰ τὴ διδασκαλία Του, τὰ θαύματά Του, τὴ λυτρωτικὴ θυσία Του. Διάβαζαν, ἀλλὰ δὲν ἤθελαν νὰ καταλάβουν καὶ νὰ πιστέψουν. Ἡ σκληρὴ καὶ ἀμετα-

νότη ψυχὴ τους δημιουργοῦσε ἓνα κάλυμμα, ἓνα προπέτασμα καπνοῦ, ποὺ τοὺς ἔκλεινε τὸ ὀπτικὸ πεδίο. Σκληρυμένη καὶ τυφλωμένη ἡ διάνοιά τους ἀπὸ τὰ πάθη τους: «Ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται» (Β΄ Κορινθ. γ΄ 14-16). Δὲν ἤθελαν νὰ πιστέψουν στὸν Χριστὸ γι' αὐτὸ τὸ κάλυμμα, ἡ τύφλωσή τους ἔμενε. Ὁ ἐγωισμὸς τους δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀνάγνωση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἦταν ἀπλῶς ἀντικείμενο τυπικῆς μελέτης ποὺ δὲν ἄγγιζε τὴν ψυχὴ καὶ δὲν μεταμόρφωνε τὴν καρδιά τους. Ἐμεναν στὴν ἐπιφάνεια καὶ δὲν προχωροῦσαν στὸ βάθος τῶν θείων νοημάτων.

Ἐντροφεῖς μελετητὲς τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἦταν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Μελετοῦσαν τακτικὰ τὸν Νόμο. Καυχῶνταν γιὰ τὴν γνώση τους. Περιφρονητικὰ μιλοῦσαν γιὰ τὸν λαὸ ποὺ ἀγνοοῦσε τὴ Βίβλο: «Ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρτοι εἰσι» (Ἰωάν. ζ΄ 49). Μελετοῦσαν τὴν Γραφὴν οἱ νομοδιδάσκαλοι τοῦ Ἰσραὴλ, χωρὶς ὅμως καθόλου νὰ ὠφελοῦνται. Δὲν μετέτρεπαν τὴν ἀνάγνωση σὲ βίωμα. Γι' αὐτὸ στενὰ τὴν ἐρμήνευαν καὶ τὴν παρερμήνευαν. Καὶ ὁ βαθύτερος λόγος; Μᾶς τὸν διευκρινίζει ὁ Κύριος: «Λέγουσι καὶ οὐ ποιοῦσι» (Ματθ. κγ΄ 3). Λένε καὶ διδάσκουν καὶ τίποτα δὲν ἐφαρμόζουν. Ἐπιμένουν στὶς λεπτομέρειες καὶ παραβλέπουν τὴν οὐσία. «Ἀποδεκατοῦν τὸ ἠδύοσμον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήνουν τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν (τὴν δικαιοσύνη) καὶ τὸν ἔλεον (τὴν εὐσπλαχνία) καὶ τὴν πίστιν (τὴν τιμιότητα ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀξιόπιστο)» (Ματθ. κγ΄ 23).

Οἱ καλύτεροι ἐπομένως ἐρμηνευτὲς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ταπεινοί, ποὺ μελετοῦν καὶ ἀγωνίζονται νὰ τὸν ἐφαρμόσουν στὴ ζωὴ τους. Γράφει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος:

«Δὲν ἀρκεῖ νὰ μελετοῦμε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ἡ μελέτη αὐτὴ νὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα. Καὶ ὅπως ἀγγίζει τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας ὁ τεχνίτης καὶ ὁ ἄμουσος καὶ ὁ ἓνας τέρπει τὸν ἀκροατὴ, ἐνῶ ὁ ἄλλος τὸν ἀπωθεῖ, μολονότι τὶς ἴδιες χορδὲς τὰ δάχτυλα ἀγγίζουν, ὄχι ὅμως μὲ τὴν ἴδια ἐμπειρία. Ἔτσι καὶ μὲ τὴν Ἁγία Γραφή. Πολλοὶ διαβάζουν τὰ θεῖα λόγια. Λίγοι ὅμως ὠφελοῦνται. Ἡ αἰτία; Ἐπειδὴ οὔτε ἐμβαθύνουν σ' αὐτὰ οὔτε ἀγγίζουν ὡς τεχνίτες τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας. Διότι ὅ,τι εἶναι γιὰ τὴν κιθάρα ἡ τέχνη, εἶναι γιὰ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ ἡ ἐφαρμογὴ του στὴ ζωὴ μας μὲ τὰ ἔργα». Καὶ δυστυχῶς αὐτὸ συμβαίνει μὲ τοὺς αἰρετικούς. Ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ ἰδιοτέλεια τοὺς κάνουν νὰ διαστρέφουν τὴν Ἁγία Γραφή. Ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴ ζωὴ τους ἡ θεία ἁρμονία, ὁ ἅγιος συνδυασμὸς μελέτης καὶ ἐφαρμογῆς.

ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΨΥΧΙΑ

ΤΗΝ εὐγνωμοσύνην τὴν χαρακτήρισαν ὡς τὴν κορυφαία ἀρετή. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο, γιατί ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι μία, εἶναι σύνολο ἀρετῶν. Προϋποθέτει εὐγένεια ψυχῆς, ἀγάπη, ταπεινὸ φρόνημα. Ὁ καλλιεργημένος ψυχικῶς ἄνθρωπος ἀναγνωρίζει καὶ τὴν παραμικρὴ ἐξυπνέτησιν, κάθε ἐκδήλωσιν ἀγάπης, ποὺ θὰ δεχθεῖ. Δὲν θεωρεῖ τοὺς ἄλλους ὑποχρεωμένους νὰ ὑπηρετοῦν τὴν μεγαλειότητά του. Ἡ εὐγνωμοσύνη ἀναβλύζει φυσικὰ καὶ αὐθόρμητα, ἀλλὰ μόνο ἀπὸ εὐαίσθητες καὶ τρυφερές, αἰσθαντικὲς καρδιές.

Ὅσο μεγαλεῖο ψυχῆς φανερῶναι ἡ εὐγνωμοσύνη, τόσο μικροψυχία ἀποκαλύπτει ἡ ἀχαριστία. Ἀποδεικνύει τοὺς ἄνθρωπους χειρότερους καὶ ἀπὸ τὰ ζῶα. Ἄν εὐεργετήσεις ἕνα ζῶο δὲν θὰ παύσει νὰ τὸ ἀναγνωρίζει καὶ νὰ σοῦ τὸ ἀνταποδίδει μὲ τὸν τρόπο του. Ἄγρια θηρία, ἂν καὶ πεινασμένα, δὲν ὄρμησαν ἐναντὶον τοῦ εὐεργέτη τους, ἀλλὰ ἀπέβαλαν τὰ θηριώδη ἔνστικτά τους στὴ θέα τῶν εὐεργετῶν τους. Ὁ ἀχάριστος ἀντίθετα ἀποτελεῖ ἐκφυλισμὸ τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. «Οὐδεὶς ἀσφαλέστερος ἐχθρὸς τοῦ ὑπὸ σοῦ εὐεργετηθέντος». Ὑπάρχει φοβερότερη διαστροφή ψυχῆς ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀχαριστία; Ἀπορεῖ καὶ διερωτᾶται ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **«Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;»** (Γαλάτ. δ' 16). Ὡστε ἔγινα ἐχθρὸς σας μόνο καὶ μόνο γιατί σᾶς λέω τὴν ἀλήθεια; Ἐγὼ σᾶς προσφέρω τὴν πιὸ μεγάλη εὐεργεσία λέγοντάς σας τὴν ἀλήθεια καὶ σεῖς μοῦ ἀνταποδίδετε τὴν εὐεργεσία μὲ τὴν ἐχθρική σας στάση;

Τὸ ἴδιο παράπονο δὲν εἶχε ἐκφράσει καὶ ὁ Κύριος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δημοσίας δράσεώς Του πρὸς τὸν πολυεργετημένο καὶ τόσο ἀχάριστο λαὸ ποὺ ἀντὶ τοῦ «μάννα» τοῦ πρόσφερε τὴ «χολή» τῆς ἀχαριστίας; Θεραπεύει δέκα λεπρούς ἀπὸ τὴν τρομερὴ τους ἀσθένεια θαυματουργικῶς καὶ ἀπὸ τοὺς δέκα μόνο ὁ ἕνας ἐπιστρέφει γιὰ νὰ ἐκφράσει τὴ βαθιὰ του εὐγνωμοσύνη. Καὶ αὐτὸς ἦταν ἕνας Σαμαρεῖτης. Θὰ τὸν προδώσει καὶ θὰ τὸν παραδώσει στοὺς ἐχθρούς του, ὄχι ἕνας ξένος ἢ ἀντίπαλός Του, ἀλλὰ ὁ μαθητής, αὐτὸς στὸν ὁποῖο ὁ θεῖος Διδάσκαλος ἔδειξε ἰδιαίτερη εὐνοία καὶ ἐμπιστοσύνη. Ἐκπληκτὸς ὁ ἱερὸς ὑμνωδὸς ρωτᾷ τὸν προδότη: «Μὴ τοῦ χοροῦ σε τῶν ἀποστόλων

ἐχώρισε; Μὴ τοῦ χαρίσματος τῶν ἰαμάτων ἐστέρησε; Μὴ συνδειπνήσας ἐκείνοις σὲ τῆς τραπέζης ἀπόσατο; Μὴ τῶν ἄλλων νίψας τοὺς πόδας τοὺς σοὺς ὑπερεῖδεν; Ὡ πόσων ἀγαθῶν ἀμνήμων ἐγένον! Καὶ σοῦ μὲν ἡ ἀχάριστος στηλιτεύεται γνώμη, αὐτοῦ δὲ ἡ ἀνείκαστος μακροθυμία κηρύττεται καὶ τὸ μέγα ἔλεος». Γιατί, Ἰούδα, τόσο ἀχαριστία; Μήπως σὲ ἀποξένωσε ἀπὸ τοὺς ἄλλους μαθητές; Μήπως σοῦ στέρησε τὸ χάρισμα νὰ θεραπεύεις καὶ σὺ ἀσθενεῖς; Μήπως δὲν ἤσουνα καὶ σὺ στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο; Καὶ τὰ δικά σου πόδια δὲν ἔπλυνε, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων; Ὡ, πόσες εὐεργεσίες λησμόνησες, ἀχάριστε

προδότη! Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ψυχικὴ διαστροφή ἡ ἀχαριστία; Στὰ στήθη τοῦ ἀχάριστου δὲν πάλλει μιὰ εὐαίσθητη καρδιά, ἀλλὰ ἕνας παγερὸς λίθος.

Νὰ γιατί καὶ ἡ σύγχρονη ψυχιατρικὴ τονίζει ὅτι κάτι ἄρρωστο ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν γνωρίζει νὰ λέει «εὐχαριστῶ» στὶς καθημερινὲς εὐεργεσίες καὶ ἐξυπηρετήσεις ποὺ δέχεται. Ὅποιος θεωρεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους ὑποχρεωμένους νὰ προσφέρουν ταπεινὰ στὴν μεγαλειότητά του, τὶς ὑπηρεσίες τους, σημαίνει ὅτι διαθέτει ὑπερτροφικὸ ἐγωισμό. Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀδιάφορη ἐκδήλωσιν. Εἶναι ἀπουσία πνευματικῆς καλλιέργειας.

Ἀναφέρει ἡ ἱστορία γιὰ μιὰ μεγάλη ἡγετική μορφή, τὸν Βενσάν, ποὺ ἔσωσε τὴν πατρίδα του τὴν Ροδεσία, ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Μώρες. Ὅταν ὅλοι τρομοκρατημένοι καὶ ἀπελπισμένοι, στὴν ἐμφάνισιν τῶν πλοιαρίων τῶν ἐχθρῶν, ἦταν ἔτοιμοι νὰ παραδοθοῦν, ἐκεῖνος σάλπισε προσκλητήριο. Ὁργάνωσε καὶ ἐμψύχωσε τοὺς ἄνδρες. Ὅρισε ἀρχηγὸ τοῦ στρατεύματος. Στὸ φρούριο τῆς πόλεως ἔστειλε διοικητή, γιὰ νὰ τὸ ὑπερασπισθεῖ. Ὁ ἴδιος, γενναῖος μαχητής, ἔδινε παντοῦ τὸ παρόν. Οἱ ἐχθροὶ σὲ λίγο πανικόβλητοι φεύγουν πρὸς τὴν θάλασσα. Ἡ πόλις σώθηκε. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ παρασημοφορήθηκαν. Καὶ ὁ πρωτεργάτης τῆς νίκης, ἐστάλην στὴν ἐξορία μὲ διάταγμα τῶν δύο ἄλλων στρατηγῶν! Καὶ τὸ τέλος τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ ἦταν νὰ τελειώσει τὴ ζωὴ του πάνω σ' ἕνα κρεβάτι, ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ ὅλους, δεχόμενος τὶς περιποιήσεις μόνο ἑνὸς εὐγνώμονος αἰχμαλώτου, τοῦ ὁποῖου ὁ ἴδιος εἶχε περιποιηθεῖ τὶς πληγὲς τὴ νύχτα τῆς μεγάλης νίκης!

«Οὔσης οὖν ὀψίας τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ

συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν. Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἂν τινῶν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινῶν κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑώρακαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἂν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων,

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. κ' 19 - 31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. ε' 12 - 20

καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθη-

ταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ

«Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου».

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ καὶ ἀπόστολος Θωμᾶς βυθίστηκε στὴ θλίψη μετὰ ἀπὸ τὸν σταυρικὸ θάνατο τοῦ Διδασκάλου. Νόμιζε πὼς μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀρχηγοῦ του, θάπτονταν τὰ ὄνειρα καὶ οἱ ἐλπίδες του. Ὁ πόνος τὸν ἔκανε νὰ βυθισθεῖ στὴ μοναξιά του. Ἔτσι ἡ καρδιά του, κυριευμένη ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα, ζητάει πιὸ θετικές, χειροπιαστές ἀποδείξεις: «**Ἐὰν μὴ ἴδω... οὐ μὴ πιστεύσω**».

Α) Ἡ ὁμολογία.

Νὰ ὅμως ποῦ τὸ θεῖο φῶς τῆς Ἀναστάσεως «ἐπέλαμψε» καὶ σ' αὐτόν. Καὶ τὸν φώτισε, διέλυσε τὸ σκοτάδι καὶ τὴν ἀπελπισία του, τὸν ἔκανε νὰ ἀναγνωρίσει τὸ λάθος του. Καὶ συγκινημένος, γεμάτος ἀπὸ συναισθήματα ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας, πίστεως καὶ εἰλικρινοῦς ὁμολογίας νὰ ἀναφωνήσει: «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Κλυδωνίσθηκε, ἀλλὰ δὲν καταποντίσθηκε. Ἐπαθε πρὸς στιγμὴν μιὰ πνευματικὴ ζάλη μέσα στὴν τρικυμία τῶν γεγονότων τῆς Σταύρωσης, ἀλλὰ δὲν ναυάγησε. Ἐπεσε, ἀλλὰ δὲν συντρίφθηκε. Ἡ γλυκιά φωνὴ τοῦ Ἀναστάσιου Σωτῆρος τὸν ἀνόρθωσε καὶ τὸν στήριξε. Τὰ νέφη διαλύθηκαν, ἡ σκέψη του φωτίσθηκε καὶ ἔκανε τὴν πρώτη μεγάλη ὁμολογία στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Αὐτὴ ἡ ὁμολογία τοῦ Θωμᾶ θὰ εἶναι ἀπ' ἐδῶ καὶ ἔμπρός, ἓνα δυνατὸ κήρυγμα, μιὰ μεγάλη προσφορὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ποῦ θὰ τὴν ἐπισφραγίσει μετὰ τὴν θυσία του γιὰ τὸν Χριστό.

Β) Ἐλεγχος γιὰ τοὺς δύσπιστους.

Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες καὶ σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς θὰ ἐλέγχει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ὀλιγοπιστίας. Ὅσους ζητοῦν ἰσοβίως νὰ δοῦν, νὰ ψηλαφήσουν τὶς πληγὲς τοῦ Ἀναστάσιου. Ὅσους, παρ' ὅλα ὅσα βλέπουν καὶ ἀκοῦν δὲν ἀναφωνοῦν «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Ὅσους ἀπὸ ἀδυναμία

ναμία χαρακτηῖρος ἢ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα, κάμπτονται, λυγίζουν καὶ μένουν σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι συνεχῶς. Ὅλοι αὐτοὶ δὲν ἀκοῦν τὸ τραγούδι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ ἀγγέλους καὶ μυροφόρες, ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τῆς κουστωδίας καὶ τὰ Συνέδρια τῶν Γραμματέων. Τὸ διαλαλοῦν οἱ Κατακόμβες. Τὸ φωνάζουν τὰ ἀνήκουστα βασανιστήρια τῶν μαρτύρων. Τὸ ἀντιλαλοῦν οἱ τάφοι τῶν ἁγίων. Τὸ διασαλπίζει ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς εἴκοσι ἓνα αἰῶνων.

Γ) Παράδειγμα φωτεινό.

Τὸ νὰ ἀκολουθοῦμε τὸν ἀπόστολο Θωμᾶ στὶς στιγμὲς τῆς ὀλιγοπιστίας του εἶναι εὐκόλο. Δύσκολο ὅμως νὰ τὸν μιμηθοῦμε στὴν ὁμολογία του καὶ στὴ συνέπεια τῆς ζωῆς του. Τὸ παράδειγμά του φωτεινό. Καὶ στὴν ὁμολογία του καὶ στὴ μετέπειτα ζωὴ του. Θέλει δύναμη ψυχῆς, ἀγιότητα ζωῆς, θερμὴ πίστι μιὰ τέτοια συνεπὴς ὁμολογία. Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ πεῖς ἀπὸ τὰ βᾶθρα τῆς ψυχῆς σου «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Ἀλλὰ καὶ ἀκόμα πιὸ δύσκολο στὴν καθημερινή σου ζωὴ νὰ μὴν ξεχνᾶς τὴν ὁμολογία σου. Νὰ αἰσθάνεσαι τὸν Κύριο δικό σου Κύριο, δίπλα σου στὶς εὐχάριστες καὶ δυσάρεστες ὥρες. Νὰ τὸν νιώθεις δικό σου Θεό, προπαντός, Πατέρα, Ἀδελφό. Πόσο διαφορετικὴ θὰ εἶναι τότε ἡ ζωὴ μας! Πόσα παραστρατήματα θὰ ἀποφεύγουμε! Πόσες παραβάσεις τοῦ θεοῦ Νόμου θὰ παρακάμπουμε!

Ὅσοι, λοιπόν, τὸν ἀκολουθήσαμε στὶς στιγμὲς τῆς ὀλιγοπιστίας, σήμερα στὴ γιορτὴ του ἅς τὸν θυμηθοῦμε καὶ ἅς τὸν μιμηθοῦμε καὶ στὴ ζωντανή του πίστι ποῦ ἔφθασε ὡς τὸ θάνατο. Μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη στοὺς κοσμογονικοὺς καιροὺς ποῦ ζοῦμε. Εἶναι ἡ πίστι ἡ παντοδύναμη μετὰ τὴν ὁποία θὰ μπορέσουμε καὶ σήμερα ὡς ἄτομα καὶ ὡς ἔθνος νὰ μεγαλοουργήσουμε.

«Ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. στ' 1 - 7

τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδὸνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσήθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν πρῶι

τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς·

τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἄλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

«Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;»

ΟΙ ΤΡΕΙΣ Μυροφόρες, ἐνῶ βαδίζουν πρὸς τὸν Τάφο τοῦ Κυρίου «**λίαν πρῶι**», ρωτοῦν μὲ κάποιο φόβο «**τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;**» Τίς ἀνησυχεῖ ἢ σκέψη μιᾶς δυσκολίας ποῦ ἄλλοτε δὲν εἶχαν ἀντιμετωπίσει. Καὶ λησμονοῦν γιὰ λίγες στιγμὲς ὅσα τοὺς εἶχε πεῖ ὁ Κύριος γιὰ τὴν Ἀνάστασή Του. Καὶ γι' αὐτὸ ἀγωνιοῦν, ἐνῶ ὁ Ἀναστάς Κύριος εἶχε κάνει ἤδη τὸ θαῦμα Του. Ὁ λίθος εἶχε ἀποκυλισθεῖ.

A) Ἀγωνίες.

Ἡ πορεία τῆς ζωῆς μας μοιάζει συχνὰ μὲ τὴν πορεία τῶν Μυροφόρων πρὸς τὸν κενὸ Τάφο. Ὅλοι μας ἀντιμετωπίζουμε συχνὰ μιὰ δυσκολία, ἓνα ἐμπόδιο, κάποιο λιθάρι, κάποιον ὀγκόλιθο. Ὁ ἓνας ἀντιμετωπίζει οἰκονομικὲς στενοχώριες, ὁ ἄλλος ἀρρώστιες ἢ θανάτους, ἄλλος οἰκογενειακὰ προβλήματα, διαφωνίες στὸ σπίτι, θλίψεις ἀπὸ τὰ παιδιά, συκοφαντίες, κατατρεγμούς. Ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ οἱ ὀγκόλιθοι τοῦ μέλλοντος. Οἱ φόβοι γιὰ τὰ δεινὰ ποῦ θὰ ἔλθουν. Ἡ ἀνησυχία γιὰ ἓνα μελλοντικὸ πόλεμο ἢ γιὰ μιὰ αὐριανὴ δυσκολία ποῦ θὰ συναντήσουμε καὶ τόσα ἄλλα.

Συχνὰ μπροστὰ στὶς δυσκολίες παθαίνουμε ὅ,τι καὶ οἱ Μυροφόρες. Μὲ κάποια ὀλιγοπιστία, μὲ κάποια δόση μικρότερης ἢ μεγαλύτερης ἀνησυχίας, ψιθυρίζουμε «**τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;**» Ποιὸς θὰ μᾶς βοηθήσει σ' αὐτὴ ἢ στὴν ἄλλη περίπτωση; Βλέπουμε πὼς δὲν μπορούμε τότε νὰ περιμένουμε βοήθεια ἀπὸ ἀνθρώπους. Ἡ φαίνονται ἀδιάφοροι στὶς δικές μας συμφορὲς ἢ καὶ εἶναι ἀνίκανοι νὰ μᾶς συμπαρασταθοῦν. Δυστυχῶς ὅμως συχνὰ δὲν σκεπτόμαστε οὔτε καὶ τὸν Οὐρανό. Παρ' ὅλες τὶς ὑποσχέσεις ποῦ μᾶς ἔχει δώσει ὁ Κύριος, παρ' ὅλη τὴν πεῖρα ποῦ ἔχουμε τῆς θείας βοήθειας, ὅλ' αὐτὰ τὰ διαγράφουμε ἢ ἀμφιβάλουμε καὶ δυσπιστοῦμε. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Μὲ τὴν ἀγωνία κουραζόμαστε

ψυχικὰ καὶ ἐξαντλούμαστε σωματικά. Γιατὶ ἡ ἀγωνία «*ποιὸς θὰ μᾶς βοηθήσει;*» δὲν μετουσιώνεται σὲ ἀγώνα.

B) Ὁ Κύριος κοντά μας.

Μπροστὰ στοὺς ὀγκόλιθους τοῦ καιροῦ μας, μέσα στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς, ἃς κρατᾶμε ἀνοιχτοὺς τοὺς οὐρανοὺς τῆς ψυχῆς. Ἀνοιχτοὶ οὐρανοί, ἃς εἶναι τὸ σύνθημά μας. Ὑπάρχει ζωντανὸς καὶ στοὺς καιροὺς μας ὁ Ἀναστάς Κύριος, ἔτοιμος νὰ μᾶς βοηθήσει, νὰ μᾶς συμπαρασταθεῖ. Ἀρκεῖ νὰ ζητήσουμε τὴ βοήθειά Του. Εἶναι κοντά μας, δίπλα μας καὶ τὴν ὥρα τῆς τρικυμίας, ὅταν νιώθουμε ὅτι καταποντιζόμαστε. Εἶναι ἔτοιμος νὰ μᾶς ἀνασύρει ἀπὸ τὰ ἀγριεμένα κύματα. Μόνο νὰ Τοῦ φωνάξουμε μὲ πίστη: «**Κύριε, σῶσόν με!**»

Ἴσως ὅμως μερικοὶ νὰ ἔχουν τὴν ἀντίρρηση τους καὶ νὰ ποῦν: Ἡ ὑπερβολικὴ αὐτὴ ἐπανάπαυση στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἢ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη σ' Αὐτόν, δὲν ὀδηγεῖ στὴν ἀδράνεια ἢ σὲ κάποια μοιρολατρία; Ἀναμφίβολα ὄχι. Ἀφαιρεῖ τὴν ἀγωνία, χωρὶς νὰ ὀδηγεῖ στὴν ἀδράνεια. Ὁ ἀληθινὰ πιστὸς ὑπολογίζει στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὄχι γιὰ νὰ μὴν κάνει ὅ,τι τοῦ εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατό. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχεῖ. Γιὰ νὰ μὴν τὰ χάνει μπροστὰ στὴν κάθε δυσκολία. Ἀναγνωρίζει ὅτι πάνω ἀπὸ τὶς δικές του προσπάθειες ὑπάρχει καὶ ὁ Θεός. Καὶ ἔτσι ἤρεμος γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, μάχεται καὶ προσπαθεῖ μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις, γιὰ νὰ ὑπερνικήσει κάθε ἐμπόδιο, νὰ ἀντιμετωπίσει μὲ ψυχραιμία κάθε δυσκολία ποῦ τοῦ παρουσιάζεται.

Αὐτὸς ὁ τρόπος γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων προβλημάτων τῆς ζωῆς μας εἶναι ἡ πιὸ ζωντανὴ καὶ ἀδιάψευστη ἀπόδειξη ὅτι «**ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως.**»

Ξανανωμένη ἢ ἀναστημένη;

Φοιτήτρια τῆς Ἰατρικῆς ἢ ἐγγονὴ μιλάει στὴ γιαγιά της. Ἐγκάρδιες οἱ σχέσεις τους. Ἡ γιαγιά της ἔχει κάτι τὸ χαριτωμένο καὶ συμπαθητικό. Κάτι τὸ ἀγέραστο. Ἡ ματιά της ἐξακολουθεῖ νὰ φωτίζει μὲ τὴν ἰλαρότητα τῆς πηγαίας καλοσύνης της.

— Γιαγιά, θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶς στὴ Ρουμανία. Ὑπάρχει ἐκεῖ γιατρὸς ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τοὺς ἡλικιωμένους. Πετυχαίνει ἀποτελέσματα θεαματικά. Πρέπει νὰ πᾶς κι ἐσύ, γιαγιά, ἐκεῖ. Ὅταν θὰ ἐπιστρέψεις θὰ φαίνεσαι ξανανωμένη.

Καὶ ἡ ἀπάντηση τῆς γιαγιάς:

— Θέλεις νὰ πάω στὴ Ρουμανία, γιὰ νὰ φαίνομαι ξανανωμένη. Κάτι περισσότερο: Εἶμαι ἀναστημένη.

Ὡραία ἀπάντηση ποὺ ἀποκαλύπτει σὲ νέους καὶ γέρους τὸ μυστικὸ τῆς αἰώνιας νεότητας.

Πόσοι τὴν ἀναζητοῦν καὶ τὴν ποθοῦν! Καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἡλικία προχωρεῖ καὶ τὰ χιόνια ἀρχίζουν νὰ πέφτουν πυκνὰ στὸ κεφάλι. Ἀλλὰ ἄς μὴ ξεγελιόμαστε. Ὁ πόθος αὐτὸς δὲν εἶναι μόνο ὑπόθεση τῶν ἡλικιωμένων. Εἶναι ὑπόθεση κάθε ἡλικίας. Καὶ δὲν εἶναι μόνο ὑπόθεση ἡλικίας. Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο πιὸ βαθὺ καὶ οὐσιαστικό. Εἶναι κατάσταση ψυχῆς. Εἶναι ψυχικὴ ἀνανέωση. Πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ ξαναζωντάνεμα. Μήπως δὲν συναντᾶμε ἀειθαλεῖς γέροντες ποὺ καθημερινὰ ἀνακαινίζεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότητά τους; Ὅπως βλέπουμε καὶ δεκαοκτάρχονους γέρους ἀπογοητευμένους μὲ στραπατσαρισμένα τὰ φτερὰ τῆς ψυχῆς.

Εἶπαν πὼς εἶσαι τόσο νέος ὅσος εἶναι ὁ ἐνθουσιασμός σου καὶ τόσο γέρος ὅση εἶναι ἡ ἀπαισιοδοξία σου. Καὶ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προσθέσει, πὼς εἶσαι τόσο νέος ὅση εἶναι ἡ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τόσο γέρος ὅση εἶναι ἡ ἔλλειψή τους ποὺ παγώνει τὴν καρδιά καὶ τὴν καταδικάζει σὲ μόνιμη ὑπολειπτικότητα, σὲ ἰσόβιο νάρκωμα, ἰσοδύναμο μὲ ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ

νέκρωμα. Δὲν βλέπουμε γύρω μας νέους, ἀλλὰ καὶ κάποιας ἡλικίας, ἀγέραστους στὴν ψυχὴ καὶ στὸ φρόνημα; Ποιὰ φλόγα πυρπολεῖ τὴν ὑπαρξή τους καὶ τὴν παρακινεῖ σὲ ἔργα μεγάλα καὶ δημιουργικά; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ τοὺς κάνει νὰ ἀκτινοβολοῦν πηγαία καλοσύνη; Γιατί εἶναι τόσο πρόθυμοι νὰ ἀγωνισθοῦν μὲ θαυμαστὴ ἀνιδιοτέλεια γιὰ ἓνα καινούργιο κόσμον ἀγάπης, εἰρήνης, δικαιοσύνης, ἀληθινῆς ἐλευθερίας; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνει τὸ βλέμμα τους καθαρὸ σὰν τὸ κρύσταλλο καὶ τὸ πρόσωπό τους φωτεινὸ σὰν τὸν ἥλιο; Τὸ μυστικὸ τους βρίσκει μέσα στὴν ἰδεαλιστικὴ ψυχὴ τους. Εἶναι νέοι ὄχι μόνο στὴν ἡλικία, ἀλλὰ καὶ στὴν καρδιά. Εἶναι νέοι ἄνθρωποι, γιατί ἔχουν **«ἐνδυθεῖ τὸν νέον ἄνθρωπον»** (Ἐφεσ. δ' 28) ποὺ ἀνακαινίζεται καθημερινὰ ἀπὸ τὴν ἀναγεννητικὴ δύναμη τῆς ἀγάπης τοῦ αἰώνιου νεοποιοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι **«υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεως»** (Ματθ. κ' 36).

Ἔτσι εἶναι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν γερνάει τόσο ἀπὸ τὰ χρόνια. Ἡ καρδιὰ γερνάει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Καὶ ὅταν πληθύνεται ἡ ἁμαρτία, ἡ καρδιὰ παγώνει, γίνεται σκληρὴ σὰν τὴν πέτρα, γιατί φυγαδεύεται ἀπὸ ἐκεῖ ἡ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος τῆς Ἀναστάσεως σὲ ὅποια ἡλικία καὶ τάξη καὶ ἂν ἀνήκει, ποτέ του δὲν γερνάει. Τὸ σῶμα μπορεῖ νὰ φθείρεται. Ἡ καρδιὰ ὅμως μένει πάντα νέα. Καὶ μιὰ νέα, ἀναστημένη καρδιὰ δὲν ἀφήνει

ποτέ τὸν ἄνθρωπο νὰ γεράσει.

Νὰ ἀντιστρέψουμε γιὰ λίγο τὴν εἰκόνα; Νὰ μεταφερθοῦμε στοὺς ἀνθρώπους τοῦ μίσους, τῆς ὑψωμένης γροθιάς, τῆς ἀδίστακτης βίας; Σὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ θέλουν νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμον, ἀναποδογυρίζοντάς τον μαζί μὲ τὶς ἀξίες του; Τί πετυχαίνουν; Τὸ διαβάζουμε ὄχι μόνο στὴ σκοτεινὴ καρδιά, ἀλλὰ καὶ στὸ πρόσωπό τους. Στὸν ἐμπαθὴ λόγο τους. Τὸ πρόσωπό τους, ἡ ἔκφρασή τους φανερώνουν τὸ χάος τῆς ψυχῆς τους. Τὸ βλέμμα τους τοξεύει κάτι ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς ἀβύσσου. Κήρυκες τοῦ μίσους, ἀδίστακτοι δολοφόνοι, ἀλαζονικοὶ καὶ ἀναιδεῖς, λένε πὼς ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀδελφοσύνη καὶ ἰσότητα. Ἐργάτες τῆς ἀδικίας ποὺ κόπτονται γιὰ τὴν δικαιοσύνη. Γερασμένοι στὴ μορφὴ, ἀλλοιωμένοι στὴν ὄψη, γιατί πρῶτα ἔχει γεράσει ἡ ψυχὴ. Καὶ ἔχει γεράσει ἡ ψυχὴ, γιατί χάθηκε ἀπὸ μέσα τους ἡ ἀγάπη. Καὶ χωρὶς ἀγάπη δὲν ὑπάρχει ζωὴ. Εἶναι νεκροὶ καὶ μόνο ὄνομα ἔχουν ὅτι ζοῦν. (Ἀποκάλ. γ' 1).

Ἄν, λοιπόν, θέλουμε ὄχι ἀπλῶς νὰ φαινόμαστε ἀγέραστοι, νέοι, ἀλλὰ νὰ εἶμαστε καὶ νὰ μένουμε γιὰ πάντα νέοι στὴν ψυχὴ, ἀναστημένοι, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ βάλουμε στὴν καρδιά μας τὸν ἀναστάντα Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ καὶ τὴν ἀγάπη Του. Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ πετύχουμε ἂν γνωρίσουμε προσωπικὰ καὶ ζήσουμε συνειδητὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴ δύναμη τῆς Ἀναστάσεώς Του (Φιλιπ. γ' 10).

ZQH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZQH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZQH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἴπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΗΛΙΑΣ ΜΗΝΙΑΤΗΣ (1669 - 1714)

4

Πολλά γεγονότα δυνάμωναν τὴ φήμη τοῦ μεγάλου κήρυκα καὶ ἔκαναν καὶ τὰ ἄλλα Ἐπτάνησα νὰ τὸν ζητοῦν. Ἐτσι πρῶτοι οἱ Ζακυνθιοὶ κάλεσαν κοντὰ τους τὸν Μηνιάτη δάσκαλο καὶ ὁδηγὸ τους.

Στὸ χιλιοτραγουδημένο Ζάντε ὁ Μηνιάτης ἔμεινε τέσσερα χρόνια, δυναμώνοντας στὶς νεανικὲς καρδιὲς τὴ φλόγα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς γνώσης καὶ τονώνοντας τὸ λαὸ μὲ τὰ κηρύγματά του.

Ἄλλα οὔτε καὶ ἡ Ζάκυνθος στάθηκε ὁ τελευταῖος του σταθμὸς. Ὁ Ἐνετὸς Διοικητὴς τῆς Ἐπτανήσου Ἀντώνιος Μολίν, τὸν προσκάλεσε στὴν Κέρκυρα, ὅπου ἔγινε δάσκαλος μικρῶν καὶ μεγάλων. Δίδαξε τὰ ἑλληνόπουλα, μὰ δίδαξε καὶ τὰ παιδιὰ τῶν ξένων. Προύχοντες Ἐνετοὶ τοῦ ἀνέθεσαν τὴν διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν τους. «Τὸ στόμα τοῦ μεγάλου Κεφαλλονίτη δὲν περιορίσθηκε στὴν ἰδιαίτερη διδασκαλία του, ἀλλὰ ἄρχισε νὰ χύνει τοὺς θησαυροὺς τῆς λαμπρᾶς εὐγλωττίας του στὴν κοινωνία τῶν Κερκυραίων, οἱ ὅποιοι ἀντιφιλοτιμούμενοι ὑπέβαλαν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Μολίν, ὅπως ἐπιτρέψει στὸν Μηνιάτη νὰ ἀναλάβει τὴν διεύθυνση ἑνὸς πλουσίου μοναστηρίου των», τοῦ Παντοκράτορος, κοντὰ στὸ χωριὸ Περιβόλι Λευκίμης. Δέχθηκε τὴν πρότασή τους καὶ εἰσηγήθηκε τὸ θέμα στὰ μέλη τῆς τοπικῆς Κυβερνήσεως τὸ 1696. Τὰ λόγια του δείχνουν τὴν βαθειὰ ἐκτίμησή του στὸν πνευματικὸ ἀναμορφωτὴ. «*Ἰδιαίτερή μου ἐπιθυμία, εἶπε, εἶναι νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ αἴτησις τῶν κατοίκων μὲ τὴν ἐκλογή τοῦ Μηνιάτη ὡς ἡγουμένου τῆς μονῆς, προσώπου, τὸ ὁποῖον, προικισμένο μὲ ἀρετὰς καὶ χρησιμότητα ἤθους θὰ ἤμπορῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς φροντίδος αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου Θεοῦ. Ὁ αἰδεσιμώτατος Δὸν Ἠλίας Μηνιάτης πληρῶν μὲ ζῆλον τὸ ἀξίωμα τοῦτον, ἐπραγματοποίησε τοῦτο, ὡς ἄφθονοι μάρτυρες βεβαιοῦσι, ὅχι μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν βοήθειαν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν στρατιὰν τῶν κηρυγμάτων του. Εἰς τὰ προσόντα αὐτὰ δὲν παρέλειψε νὰ προσθέσῃ τὸ τῆς διακεκριμένης ἀξίας εἰς μερικὰς δυσκόλους περιστάσεις τοῦ λειτουργήματός του, εἰς τὰς ὁποίας παρετηρήσαμεν ἄσκησιν λειτουργίας καρποφόρον καὶ πίστην».*

Δὲν φαίνεται ν' ἀνέλαβε τὰ νέα του καθήκοντα. Στὰ 1698 ὁ Διοικητὴς Ἐπτανήσου Μολίν, ἀνακαλεῖται στὴ Βενετία, ὅπου πῆρε μαζί του καὶ τὸν Μηνιάτη. Ἐκεῖ ἔμεινε ἕνα χρόνο διδάσκοντας καὶ κηρύττοντας, ὡς τὴν ὥρα, πὺ ὁ Ἱππότης Λαυρέντιος Σοράντζος διορίσθηκε Πρεσβευτὴς τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας στὴν Ὑψηλὴ Πύλη. Ἐφυγε γιὰ τὴ νέα του θέση μαζί μὲ τὸν Μηνιάτη, πὺ προσέλαβε εἰδικὸ σύμβουλο.

Ὅταν ἐγκαταστάθηκαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ὁ Μηνιάτης ἀνέλαβε καθηγητὴς στὸ Πατριαρχικὸ

Σχολεῖο καὶ ἱεροκήρυκας στὸν Πατριαρχικὸ Ναό. Ἡ διδασκαλία του ἦταν μυσταγωγία. Καὶ τὸ κήρυγμά του ἀναμόχλευε ψυχές. Στὶς ἀρχὲς οἱ ἀκροατὲς του συνεπαίρνονταν περισσότερο ἀπὸ τὴ μορφή τοῦ λόγου κι ὄχι τόσο ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς θείας διδασκαλίας. Ἄλλὰ σιγὰ-σιγὰ ἀνακάλυπταν μέσα στὶς δυνατὲς του εἰκόνες καὶ στὶς παρομοιώσεις του, στὰ θαυμάσια παραδείγματα καὶ στὶς πνευματώδεις ἀποστροφές, τὴν συναρπαστικὴ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Οἱ λέξεις ἔπαιρναν ἄυλες μορφές, ἄλλαζαν σὲ βαθειὲς μεταφυσικὲς ἔννοιες, σ' ἐντολὲς μιᾶς ὑψηλῆς ἠθικῆς, πὺ ὁδηγοῦσαν τὶς ψυχές στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ!

Συμπληρώνοντας τὸν τρίτο χρόνο στὴ Βασιλεύουσα, δὲν εἶχε πιά τὸν μικρὸ κύκλο πὺ γνώρισε ὅταν πρωτοῦρθε. Ὁ κύκλος του εἶχε εὐρυνθεῖ. Κληρικοὶ καὶ Φαναριῶτες, Ἡγεμόνες καὶ ἀπλοὶ ἄνθρωποι ζητοῦσαν τὴ συντροφιά του. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ὁ πρίγκιπας Δημήτριος Καντεμίρ. Ὁ Καντεμίρ, ἡγεμόνας τῆς Μολδαβίας, ἤθελε νὰ στείλει πρεσβεῖα στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας Λεοπόλδο γιὰ νὰ διαπραγματευτεῖ πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς ὑποθέσεις τοῦ κράτους του. Μὰ ἀνάμεσα στοὺς αὐλικοὺς καὶ ἡγεμόνες δὲν εὔρισκε τὸν κατάλληλο νὰ ἠγηθεῖ μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς. Ὅταν ὅμως κατέβηκε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἄκουσε τὸν Μηνιάτη καὶ τὸν γνώρισε ἀπὸ κοντά, εἶδε στὸ πρόσωπό του τὸν ἄξιο νὰ μπεῖ ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς, τοῦ τὸ ζήτησε. Στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνος ἔφερε ἀντιρρήσεις. Μὲ τὰ πολλὰ ὅμως δέχθηκε.

Δημιουργεῖ, ἴσως, ἀπορία, ἡ ἀποδοχὴ μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς. Φαίνεται νὰ εἶναι γιὰ τὴν ἐποχὴ μας ἀταίριαστη μὲ τὸ ἔργο τοῦ κληρικοῦ. Στὰ χρόνια ὅμως τῆς Τουρκοκρατίας τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικά. Τότε δὲν ὑπῆρχαν ἔξω ἀπὸ τὴ μάντρα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πολλοὶ σπουδασμένοι. Ἐτσι, συχνά, σὲ δύσκολες ἀποστολές, ἐπιστρατεύονταν οἱ κληρικοὶ μας. Αὐτοί, πολλὲς φορές, τραβοῦσαν ἐπὶ κεφαλῆς πατριαρχικῶν ἢ ἡγεμονικῶν ἀποστολῶν στὴν Εὐρώπη, στὴ Ρωσία ἢ ἀνέβαιναν στὰ ἀνάκτορα τοῦ Σουλτάνου νὰ ὑπερασπίσουν τὰ δίκαια τῶν ραγιαδῶν. Εἶχε καὶ ἐθνικὴ ἀποστολὴ ἡ Ἐκκλησία μας πὺ πολὺ τὰ μαῦρα ἐκεῖνα χρόνια!

Εὐστροφία πνεύματος, ἐξυπνάδα ἔδειξε στὸν χειρισμὸ τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν θεμάτων, πὺ εἶχε νὰ διαπραγματευθεῖ στὴν Αὐστρία. Οἱ κυβερνητικοὶ παράγοντες τὸν θαύμασαν. Ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος τὸν παρασημοφόρησε. Τὸ παράσημο ἔλαμψε στὸ μαῦρο τιμημένο ράσο, στέλνοντας τὴ λάμψη του σ' ὅλο τὸ βασανισμένο Γένος τῶν Ἑλλήνων.

(Συνεχίζεται)

Ο ΘΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ

Εΐπαν πώς ο Χριστιανισμός είναι δύναμη εν αδυναμία. Καί τὸ ἀνυπέβλητο αὐτὸ παράδειγμα μᾶς τὸ πρόσφερε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς με ὅλη τὴν ἀγία ζωὴ Του καὶ μάλιστα με τὴ σταυρικὴ θυσία Του. Ἐκεῖ στὸ Γολγοθᾶ ὁ ἄθῳος πεθαίνει γιὰ τοὺς ἐνόχους. Ὁ ἀναμάρτητος γιὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ἡ θεϊκὴ μεγαλοσύνη, ἡ ὑπέρτατη εὐγένεια ἀπὸ μικρὲς ψυχὲς, ἀπὸ βάνουσα χέρια. Ἀντὶ τοῦ μάνα χολή. «Ἡ εὐεργεσία προσφέρεται στοὺς ἀνάξιους, ὄχι ὅπως ἡ ἐλεημοσύνη στοὺς φτωχοὺς, ἀλλὰ ὅπως τὸ φῶς στοὺς τυφλοὺς». Τὸ θαῦμα ὅμως αὐτὸ ποὺ ἄλλαξε τὸν κόσμον, μπορεῖ νὰ τὸ κάνει ὄχι ἡ ὁποιαδήποτε ἀγάπη, ἀλλὰ μόνο ἡ Ἀγάπη. Ἡ σαρκωμένη ἀγάπη ποὺ ἀνεβαίνει στὸ Σταυρὸ, ποὺ προσεύχεται γιὰ τοὺς σταυρωτὲς, ποὺ συγχωρεῖ ὅσους τὴν καρφώνουν, ποὺ φροντίζει στὴν πιὸ δραματικὴ ὥρα, ξεχνώντας τὸ δικό της μαρτύριο, γιὰ ἓνα ληστή. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ δύναμη, ἡ παντοδυναμία τῆς ἀγάπης ποὺ μεταμορφώνει τοὺς ἀνθρώπους. Πάνω στὸ Σταυρὸ κανένα θαῦμα. Δὲν ἀνασταίνει νεκροὺς. Δὲν ἀνορθώνει παραλύτους. Δὲν ἐπιτιμᾷ τὴ θάλασσα. Δὲν ἀνοίγει μάτια τυφλῶν. Ἐργάζεται ὅμως μέσα στὶς ψυχὲς. Προκαλεῖ ἐσωτερικοὺς συγκλονισμοὺς πιὸ ἰσχυροὺς ἀπὸ τὸ σεισμό. Συγκλόνισε ψυχὲς πιὸ σκληρὲς ἀπὸ τὴν πέτρα. Ὁ Σταυρὸς, τὸ ξύλο τῆς ὀδύνης καὶ τῆς ἀδυναμίας, ἔγινε ὁ ἔνδοξος θρόνος. Ὁ θρόνος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δυνάμης.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ;

Φλέγεται ἡ Μέση Ἀνατολὴ καὶ ὄχι μόνο. Ἡ ἀνψυχία κυριαρχεῖ παντοῦ. Τὸ κράτος δικαίου καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας εἶναι σήμερα τὸ μεγάλο ζητούμενο. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος καὶ ἰδιαίτερα ὁ δυτικὸς ἀναπνέει φόβο καὶ ἐκπνέει ἀγωνία. Οἱ ἀναστατώσεις καὶ οἱ αἵματοχυσίες ἐξαπλώνονται ἀπειλητικά. Καὶ οἱ δυτικὲς δυνάμεις πῶς πολιτεύονται; Πῶς ἀντιδρῶν; Φυσικὰ δὲν παύουν νὰ παρουσιάζονται ὡς κήρυκες τῆς εἰρήνης. Ἀπομονοῦν ὅμως, πῶς βασικὴ προϋπόθεση τῆς εἰρήνης εἶναι ἡ δικαιοσύνη. Ἄν ἡ εἰρήνη δὲν στηρίζεται στὴ δικαιοσύνη, πέφτει. Εἶναι ἀδύνατο νὰ συνυπάρξει με τὴν ἀδικία. Μιὰ τέτοια εἰρήνη εἶναι πλασματικὴ. Ἡ ἀδικία πληγώνει βαθιὰ καὶ συχνὰ ἀθεράπευτα τὴν ψυχὴ. Τὴν κάνει νὰ ἐπαναστατεῖ. Προσφέρει τὸ γόνιμο ἔδαφος, γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν ὅλα τὰ ἐπαναστατικὰ ὡς τὰ ἀκράτῃ τρομοκρατικὰ στοιχεῖα. Ἡ ἀδικία εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν δυστυχία. Τὸ φοβερὸ δὲν εἶναι νὰ εἶσαι δυστυχής. Εἶναι νὰ εἶσαι ἀδικημένος. Πῶς ἕνας ἀδικημένος ποὺ βλέπει τὸ δίκαιο του νὰ στραγγαλιζέται, τὸν ἰδρώτα του νὰ γίνεται λάσπη, μπορεῖ νὰ ζήσει εἰρηνικά; Καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἰδιαίτερα ἀποκρουστικὸ νὰ κόπτονται γιὰ τὴν εἰρήνη οἱ «**ἐργάται τῆς ἀδικίας**», οἱ «**ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγοι**» (Α΄ Τιμοθ. δ΄ 2). Πρέπει νὰ τὸ καταλάβουμε. Ἡ μεγαλύτερη ἀπειλὴ σήμερα δὲν εἶναι ἡ ἀτομικὴ βόμβα. Εἶναι ὁ ἀτομισμὸς, ὁ ὕλισμός, ἡ ἀθεΐα. Τὸ πρόβλημα εἶναι πνευματικὸ. Ἡ Δύση γιὰ νὰ μὴ δύσει, γιὰ νὰ μὴ χρεοκοπήσει πνευματικὰ πρέπει νὰ ἐπιστρέψει στὶς πηγὲς τῆς, τὶς χριστιανικὲς.

ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

«Ψηφίστηκε ἡ παραγωγή ἱατρικῆς κάνναβης. Τὸ πράσινο φῶς γιὰ τὴν παραγωγή στὴ χώρα μας προϊόντων φαρμακευτικῆς κάνναβης ἔδωσε ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ σχετικὸς νόμος ποὺ ψηφίστηκε...προβλέπει τὴν παραγωγή-καλλιέργεια συγκεκριμένων ποικιλιῶν κάνναβης ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν παρασκευὴ προϊόντων πρὸς ἱατρικὴ χρήση, καθὼς καὶ τὴν ἐγκατάσταση-λειτουργία μονάδας παραγωγῆς τῶν προϊόντων αὐτῶν». Ἐπιφυλάξεις σχετικὰ με τὸ νομοσχέδιο ἐκφράζει τὸ Κέντρο Θεραπείας Ἐξαρτημένων Ἀτόμων. Ὅπως ἀνέφερε κατὰ τὴν παρουσίαση τῆς ἐτήσιας ἔκθεσης γιὰ τὸ 2017 τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν Ναρκωτικῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ΚΕΘΕΑ κ. Γιώργος Μπαρδάνης, «τὸ ΚΕΘΕΑ εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ ἐπιφυλακτικὸ γιὰ τὴν χρήση φαρμακευτικῆς κάνναβης». Ἀναφορὰ στὴν ἱατρικὴ χρήση κάνναβης γίνεται καὶ στὴν ἔκθεση τοῦ ΟΗΕ... Ἡ ἔκθεση περιγράφει μιὰ μᾶλλον δυσσοίωνα εἰκόνα στὴν χρήση καὶ διακίνηση ναρκωτικῶν. Στὴν Ε.Ε. τὸ 1% τῶν ἐνηλίκων κάνει συστηματικὴ χρήση κάνναβης... Καὶ ὅπως εἶχε δηλώσει ὁ πρῶν διευθυντὴς τῆς Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κ. Κ. Ἀλεξανδρόπουλος: «...Ὁ κόσμος πρέπει νὰ γνωρίζει ὅτι ἡ κάνναβη εἶναι ἓνα σκληρὸ ναρκωτικὸ. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ προκαλέσει διάφορες ψυχικὲς ἀσθένειες, ὅπως φοβίες καὶ μανιοκατάθλιψη, ἐνῶ ἀποτελεῖ ἓνα σκαλοπάτι γιὰ τὴν χρήση καὶ ἄλλων σκληρῶν ναρκωτικῶν, ὅπως ἡ ἠρωίνη...» Χρειάζονται σχόλια; Ὁ καθένας ἂς βγάλει τὰ συμπεράσματά του. Πρόκειται γιὰ φαινόμενο ἢ γιὰ κατάντημα;

ΟΔΗΓΟΥΜΑΣΤΕ ΣΤΟ ΧΑΟΣ;

Τὸν τελευταῖο καιρὸ διαδραματίζονται ἐξόχως θλιβερὰ γεγονότα ποὺ μᾶς διασύρουν διεθνῶς καὶ θυμίζουν ὄχι κοινωπία ἀνθρώπων ἀλλὰ ζούγκλα θηρίων. Μὲ βαθιὰ λύπη καὶ ἀποτροπιασμὸ παρακολουθοῦν οἱ ἀπλοὶ πολῖτες σκηνὲς ἀναρχίας, καταστροφικῆς μανίας, περιφρονήσεως τῆς ἐννόμου τάξεως, ἀδιαφορίας τῶν πάντων. Καὶ τὸ εὐλογο ἐρώτημα: Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία δὲν ἀντιλαμβάνεται, πῶς ὅλη αὐτὴ ἡ ἐξαγρίωση καὶ ἐξαθλίωση ὀδηγεῖ στὸ χάος; Πολὺ σωστὰ ἐγράφη ὅτι «μόνο τυφλοὶ καὶ ἐμπαθεῖς δὲν βλέπουν ποῦ ὀδηγούμεθα». Διότι τὸ τέλος θὰ εἶναι δραματικὸ γιὰ ὅλους. Θὰ ἀκούσουμε τὴ φωνὴ τῆς ἀρχαίας σοφίας «**Ἀναρχίας μεῖζον οὐκ ἔστι κακὸν**» (Σοφοκλῆς); Θὰ προσέξουμε τὸν προειδοποιητικὸ λόγο τοῦ Θεοῦ: «**Εἰ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε (δαγκώνετε καὶ κατατρώγετε) βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε**» (Μήπως ἀφανισθεῖτε μεταξύ σας) (Γαλατ. ε΄ 15); Τόσο δύσκολο εἶναι νὰ καταλάβετε τὰ αὐτονόητα; Σὲ αὐτὴ τὴν χαοτικὴν κατάσταση τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών, θὰ ἀξίζε νὰ ἀκουστεῖ καὶ πάλι ἡ πάντοτε ἐπίκαιρη φωνὴ τοῦ Ἀλεξάντερ Σολζενίτσιν, ἐκφραστικῆς τῆς ἀνψυχίας του γιὰ τὸ ὅλο ἠθικὸ κλίμα: «**Ἄν ἡ συνείδηση δὲν ἀφυπνισθεῖ, κανένα οἰκονομικὸ μοντέλο δὲν πρόκειται νὰ μᾶς σώσει**». Μεγάλον μῆνυμα πρὸς ὅλους. Ἄν δὲν ἀφυπνισθεῖ ἡ συνείδηση καὶ δὲν εὐθυγραμμισθεῖ με τὸν αἰώνιον νόμον τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ ὑπάρξει τῶν κακῶν παῦλα.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκόρατους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ